

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1551

av Hans Rothenberg och Erik Bengtzboe (båda M)

Möjligheter med genetiskt modifierade grödor (GMO)

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att på ett seriöst sätt tillåta och stimulera till vidare forskning om GMO såväl inhemskt som inom EU och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Om 35 år beräknas jordens befolkning vara uppe i nio miljarder individer. Det är dubbelt så många som fanns när hälften av dagens befolkning föddes på 1960-talet eller dessförinnan. Det är också två miljarder fler än vad dagens population omfattar. Befolkningsökningen är ojämnt fördelad över jordklotet och beror inte längre huvudsakligen på ökad nativitet utan på att dagens människor lever allt längre. Det är på många sett positivt men erbjuder också utmaningar, inte minst vad gäller den globala livsmedelsförsörjningen.

Världshaven riskerar att bli utfiskade, den odlingsbara marken börjar närma sig maximalt kapacitetsutnyttjande och diskussionen kring köttproduktionens miljöpåverkande effekter är ständigt på agendan. För att på bästa sätt hantera den ökade livsmedelsproduktionen måste ett smart och säkert förhållningssätt vara vägledande. Att kunna producera livsmedel med låg miljöpåverkan och etiskt perspektiv sätter fokus på de möjligheter som genetiskt modifierade organismer (GMO) kan innebära. I korthet handlar det om att påverka grödornas genom så att de under växten producerar mer och större frukter med mer näring. För förespråkare av GMO liknas de grovt förenklat vid en magisk kula för att bota världssvälten medan det för motståndarna av GMO är "Frankenfoods" som kommer att förgifta oss. Vad säger då vetenskapen?

I samband med att folkomröstningen 2013 i Kalifornien om huruvida GMO-livsmedel skulle få en tvingande märkning, gjorde den ansedda tidskriften New Scientist en genomgång av forskningsargumenten för och emot GMO. Tidningen konstaterar att det finns få vetenskapliga bevis för att GMO skulle vara farligt för vare sig människor eller miljö. Istället talar många studier för att GMO skulle ha flera fördelar för miljön. En rapport som New Scientist tittat på är US National Research Councils granskning av det samlade forskningsläget där man kom fram till att genmodifierade grödor generellt hade färre negativa effekter för miljön än icke genmodifierade grödor.

New Scientist pekar också på slutsatser från miljö rörelsen, där vissa – till exempel International Union for Conservation of Nature – idag säger att det inte finns några bevis för att GMO har någon direkt negativ effekt på miljön och den biologiska mångfalden. IUCN har enligt New Scientist också konstaterat att de studier som hävdar negativa miljöeffekter från GMO varit svåra att backa upp vetenskapligt. Genmodifierade grödor uppges ofta leda till ökad resistens mot växtskyddsmedel. Men också här uppger New Scientist att det vetenskapliga läget är otydligt. De studier som hävdar att så är fallet uppges bygga på en rad osäkra antaganden. Det har nämligen visat sig vara svårt att jämföra hur mycket växtskyddsmedlen ökat bland GM-grödor och icke genmodifierade grödor.

I Europa finns det en utbredd större skepsis mot GMO än vad som framför allt är fallet i Nordamerika och även andra delar av världen. En förklaring är de tidigare spektakulära experimenten med kloning av fåret Dolly samt framavlandet av monstertjurrasen Belgian Blue. Den negativa reaktionen mot dessa båda experiment påverkade även synen på den seriösa forskningen inom GMO, främst inriktad på grödor. Sammantaget har detta inneburit en i det närmaste ”död hand” över forskning och kunskaps spridning på området. En del länder inom EU går så långt som att förbjuda forskning om GMO.

Genmodifiering av grödor kan göras på många sätt. Det är dock viktigt att dessa sker vetenskapligt korrekt och står under kontroll av offentliga och vetenskapliga myndigheter. Med de ovan beskrivna utmaningar på livsmedelsområdet som världen står inför vore det oansvarigt att inte på ett seriöst sätt tillåta och stimulera till vidare forskning om GMO även i vår del av världen. Därför bör Sverige verka för ökad forskning på området såväl inhemskt som inom EU.

Hans Rothenberg (M)

Erik Bengtzboe (M)